

Drekkivanin hjá føroyingum broyttur:

Meir verður drukkið av rúsdrekka og víni — men minni av øli

Hesi seinastu árinu eru týðilgar broytingar farnar fram í drekkivanunum hjá føroyingum. Meðan samlaða nýtslan av øli er minkað við umleið einum triðingi frá 1973 til 1975, er nýtslan av rúsdrekka vaksin við meir enn einum fimtingi, samstundis sum umleið duplutt so nógv vín er drukkið í 1975 í mun til 1973

Hetta framgongur av einum serligum yvirliti, sum Gjaldstovan hevur gjørt fyri Landsstýrið. Tølini í hesum yvirliti eru fingin frá solumonnum í Danmark, og hetta er fyrsta haldgoda grundarlagið, ið kann brúkast til at gera eina samlaða nágreiniliga meting av nýtsluni hjá føroyingum av rúsandi løgi. Tilfarið, ið fyrr hevur verið til taks, hevur verið ov ófullgjøtt.

Vert er at hava í huga, at statistikur ikki altíð visir veruliga støðuna, men tó visir nýggja yvirlitið eina so týðiliga broyting í innflutningstølunum, at føroyingar í veruleikanum hava broytt sín drekkivana eitt sindur.

Nýtslan er vaksin

Yvirlitið fegnir yvir árinu 1973, 74 og 75, og sum heild hevur nýtslan av rúsandi løgi verið vaksandi í hesum tíðarskeiði.

Av rúsdrekka eru innfluttir

tílsamans góðir 200.000 litrar í 1975, og hetta er ein vøkstur uppá 22,4 pst. í mun til 73. Nýtslan svarar til umleið fimm litrar av rúsdrekka fyri hvønn íbúgva í landinum, men her má havast í huga, at allir íbúgvarnir eru roknaðir við. Verða øll undir 15 ár tikin frá, er hetta talið sjálvandi munandi hægri.

Gin og Akvavit eru støðugt tey best umtóktu slegini, men Vodka, Fintspritt, Bitter og Líkor hava tó havt størsta vøksturin í hesum tíðarskeiði við millum 80 og 120 pst.

Í tíðarskeiðinum, sum yvirlitið umfatar, eru føroyingar farnir at drekka munandi meira vín. Í 1975 vórðu innfluttir tilsamans 120.000 litrar. Hetta er ein tvífolding í mun til 73 og svarar til góðar trýggjar litrar fyri hvønn íbúgva. Ringt er at siga við vissu, hvør orsøkin er til henda ógvuliga stóra vøksturin í vinnýtsluni í hesum stutta tíðarskeiði, men

havast kann í huga, at føroyingar í 1974 byrjaðu at keypa nógv av sokallaða »den med tyren« víninum.

Drekka meir av veikum øli

Av yvirlitinum sæst, at umleið ein triðingur minni er drukkið av øli í 1975 í mun til 73. Seinasta ár vórðu tilsamans innfluttar 2.170.000 floskur av øli, og hetta svarar til 723.500 ltr. ella 18 ltr. fyri hvønn íbúgva.

Tað sæst eisini, at føroyingar eru farnir at drekka meir av veikum øli. Meðan sterkastu slegini, elefaStar, giraffar o.s.fr., fevndu um 61 pst. av samlaðu nýtsluni í 1973, var hesin parturin minkaður niður í 45 pst. í fjør. Samstundis er lutfalsligi parturin hjá teimum veikaru slegunum vórðin størri.

Tað eru óivað fleiri orsøkir til henda útviklingin í ølnýtsluni. Eitt tíðarskeið varð nógv øl selt út úr ólóglegum ølklubbum, og tá henda sola varð steðgað, hevur tað óivað sett síni spor í innflutningstølunum.

Í apríl 1974 vórðu eisini nýggj

Akvavit og Gin eru støðugt tey best umtóktu slegini

tollgjöld samtykt, soleiðis at tollurin á teimum sterkaru slegunum varð tyngdur, meðan tey veikaru slegini sluppu lættari í tolli. Endamálið við hesum var júst at fáa ein útvikling, sum vit í veruleikanum hava fingið.

Føroysku bryggjaríni

Tað hevur í nógv ár verið tosað um at geva føroysku bryggjaríunum loyvi at bryggja sterkari øl, ti tey hava framleiðsluorku til tess. Við fólkaatkvøðuna í 1973 varð atkvøtt um at geva føroysku bryggjaríunum loyvi at bryggja øl við eini styrki upp til

fimm vektprosent, samstundis sum sterkara ølið skuldi bannaast. Men hetta varð felt av fólkinum saman við hinum uppskotinum, og tá varð spátt, at nógv ár fóru at ganga, áðrenn hesin spurningurin varð reistur aftur.

Stoðan í hesum spurningi er í løtuni tann, at bryggjaríni hava sòkt Landsstýrið um loyvi at bryggja sterkari, men umsóknin er ikki svarað enn. Í lógmans-røðuni í ár segði Atli Dam lógmaður, at málið um innflutning og bryggjan av øli í Føroyum helst átti at verði tikið upp aftur.

Hesi seinastu árinu hevur stórvøkstur verið í alkoholnýttsluni í Norðanlondum, og samstundis er talið av deyðsføllum, ið skyld-

ast ovurnýtslu av rúsdrekka, vaksið í stóran mun.

Í eini kanning, sum danska blaðið Ugeskrift for læger hevur

kunnigjort, framgongur, at talið av fólki í Danmark, sum doyggja av livurskaðum, standast av ovurnýtslu av alkohol, er fýrfaldað eftir bert tiggju árum.

Kanningin fevnir yvir árinu frá 1961 til 72, og í hesum tíðarskeiðinum er nýtslan av alkohol tvífaldað í Danmark til tiggju litrar av reinum alkohol fyri hvønn íbúgva yvir 15 ár.

Í Finlandi er talið av deyðsføllum, ið skyldast livurskaðar, seksfaldað í hesum sama tíðarskeiðinum, og í Noregi og Svøríki er talið ávikavist trýfaldað og tvífaldað.

Í niðurstoðuni av hesi norðurlendsku kanningini verður sagt, at tørvur er á at steðga teirri vaksandi nýtsluni av rúsandi løgi, ti tað er eitt klárt samband millum ta vaksandi nýtsluna og deyðsføllini. So hvørt, sum samlaða nýtslan veksur, økist eisini talið av livurskaðum.

Støðugt fleiri doyggja av alkoholovurnýtslu í Norðanlondum

Meir enn fimm øl dagliga er vandamikið

12-14 snapsir um dagin

Í greinini í danska blaðnum verður eisini sagt, at menninir, ið doyðu av ovurnýtslu av alkohol, drukku í meðal 14 snapsir um dagin, meðan kvinnurnar drukku 12 í meðal um dagin.

Læknarnir sláa eisini fast, at millum 10 og 20 pst. av alko-

holistum fáa livurskaðar, vanligu eftir 10-15 ár við einari stöðugari dagligari nýtslu av rúsdrekka.

Teir undirstrika, at ein daglig nýtsla uppá 50 gram alkohol kann vera nóg mikið til at víðfara livurskaðar, og hetta svarar til meir enn fimm øl um dagin.

Setið sparipening tygara í

**FØROYA
SPARIKASSA**

— fólksins peningastovn

tað lonar seg

